

**ПРАВИЛА ЗА ПРОЦЕДУРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, ИЗМЕРВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА
РИСКА, СВЪРЗАН С ИНВЕСТИЦИИТЕ НА ФОНДОВЕТЕ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНО
ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ И ФОНДОВЕТЕ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ПЛАЩАНИЯ,
УПРАВЛЯВАНИ ОТ „ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ ОББ ” ЕАД**
(Заглавие изм. – решение на УС от 25.10.2021 г)

РАЗДЕЛ I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- 1.** (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.; изм. – решение на УС от 25.10.2021 г) Настоящите правила регламентират модела за идентифициране, измерване, анализ и управление на рисковете, свързани с инвестициите на Доброволен пенсионен фонд ОББ, Професионален пенсионен фонд ОББ, Универсален пенсионен фонд ОББ и Фондовете за извършване на плащания („Фондовете“), управлявани от „Пенсионноосигурителна компания ОББ” ЕАД („Дружеството“). Те имат за цел да осигурят надеждно управление на риска в съответствие с естеството, мащаба и сложността на инвестициите на Фондовете.
- 2.** Правилата за управление на риска са част от инвестиционната политика на Дружеството като управляващо дружество на Фондовете, дефинирани в т.1.
- 3.** Дружеството идентифицира и измерва рисковите фактори на ниво инструмент и на ниво портфейл, и определя конкретните рискови лимити, съблюдавайки общата рискова експозиция на портфейлите и предварително дефинирания им рисков толеранс. Дружеството управлява рисковете на портфейлно ниво чрез стриктно поддържане на рисковите лимити в установените граници.
- 4.** (изм. – решение на УС от 25.10.2021 г) Като част от KBC Group (“Групата”) Дружеството определя правилата и процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска съвместно с компетентните за това органи в рамките на Групата.

РАЗДЕЛ II
ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ РИСКОВЕ

- 5.** Лихвен риск – рискът от намаляване стойността на инвестицията в един финансов инструмент с фиксиран доход поради изменение на нивото на пазарния лихвен процент, влияещ върху стойността на този инструмент.
- 6.** Валутен риск – рискът от намаляване стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран в чуждестранна валута, поради изменение на обменния курс на тази валута спрямо националната валутна единица.
- 7.** Ценови риск – рискът от намаляване стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради неблагоприятни промени на пазарната конюнктура, водещи до спад в цената на инструмента.

8. Кредитен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при евентуални събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и с държавите, в които те извършват дейност.

9. Концентрационен риск - включва всички рискови експозиции, съдържащи потенциална възможност за загуба, която е достатъчно голяма, за да се отрази неблагоприятно върху стойността на инвестициите на фонда.

10. Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

11. Риск при хеджиращи сделки - пазарния риск на хеджиращите инструменти и риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап.

12. Оперативен риск – рискът от възникване на преки или непреки загуби в резултат на неадекватни или неработещи вътрешни процедури, служители или системи, или възникнали събития, дължащи се на външни фактори.

13. Законов риск – включва всички рискове за портфейлите свързани с промени в КСО и други нормативни актове регулиращи инвестиционната дейност на ФДПО. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейлите в регулация.

14. Политически риск – рискът от загуба от инвестициите в дадена страна поради промени в нейната политическа структура или държавна политика (политическа криза, рестриктивни мерки и инициативи на официалните власти, и пр.).

РАЗДЕЛ III

ИЗМЕРВАНЕ НА ВИДОВЕТЕ РИСКОВЕ

15. Лихвения риск – за конкретен инструмент или на чрез калкулация на ниво портфейл на среднопретеглена стойност на показателя Modified duration, който измерва чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти.

16. (изм. – решение на УС от 01.12.2025 г.) **Валутен риск** – като общия дял от активите на инструменти деноминирани във валута различна от евро.

17. Ценови риск – на ниво портфейл, основни класове активи и конкретен инструмент отчита и следи промените в цените на дневна база.

18. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г., изм. – решение на УС от 20.12.2023 г.) **Кредитен риск** – за конкретен инструмент на база присъден най-нисък кредитен рейтинг или на ниво

портфейл чрез калкулация на среднопретеглена стойност на дългосрочни кредитен рейтинг присъден от Standard&Poor's или определен на база на вътрешен модел на Дружеството за оценка на кредитния риск. В допълнение Дружеството събира и оценява всяка относима информация, необходима за извършването на тази оценка, включително налични анализи на водещи банки и специализирани компании, като не се доверява единствено и механично на кредитните рейтинги, присъдени от агенции за кредитен рейтинг. Оценката на кредитния риск се базира на рискова премия, представляваща спреда между кривата на доходност на емитента и приложимата benchmark крива (формирана от съответните за пазара на емитента правителствени облигации в обръщение).

19. Концентрационен риск – чрез наблюдение върху големите рискови експозиции на ниво портфейл, основни класове активи и по конкретни географски региони и сектори.

20. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Ликвиден риск – чрез исторически анализ на входящите и изходящи парични потоци, свързани с дейността на фонда и наблюдение върху текущите нужди от ликвидност на фонда. За Фондовете за извършване на плащания и чрез анализ на бъдещите входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността и инвестиционния портфейл на фонда.

21. Риск при хеджиращи сделки - чрез анализ на влиянието на хеджиращите сделки върху рисковия профил на портфейла на фонда и оценка на тяхната ефективност.

22. Оперативен риск – чрез рискова матрица (Risk Footprint), базирана на вероятност и финансов ефект, като следва утвърдените в рамките на Групата вътрешни процедури за наблюдение и измерване на оперативния риск.

23. Законов риск – чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на разпределението на инвестициите спрямо тези ограничения.

24. Политически риск – чрез наблюдение на политическата обстановка в страната и своевременно ребалансиране на портфейла спрямо актуалната ситуация.

РАЗДЕЛ IV

СДЕЛКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИЯ РИСК

25. С цел намаляване на инвестиционния риск, свързан с активите на Фондовете, Дружеството може да сключва сделки, които предвиждат отлагане на изпълнението на задълженията по тях за определена бъдеща дата или срок /сделки с деривати/.

26. Разрешените деривати и базовите активи по тези хеджиращи инструменти са:

26.1. Форуърден валутен договор - договор за покупко-продажба на определено количество чуждестранна валута на точно определена бъдеща дата по предварително уговорен валутен курс и условия за изпълнение. Базовият актив по форуърден валутен договор са валути.

26.2. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Лихвен суап – договор между две страни за размяна на базиращи се на условна главница лихвени плащания за определен период.

Базовият актив по лихвен суап са вземанията и задълженията по лихви върху договорната стойност в определена валута, върху която те се начисляват. Фондовете за извършване на плащания нямат право на хеджиране с лихвен суап.

26.3. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Опция – ценна книга, която изразява правото за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа по предварително фиксирана цена до изтичането на определен срок или на определена дата. Базовият актив по опции е акция, облигация, пазарен индекс или друг финансов инструмент, имащ висок коефициент на корелация с риска, който следва да бъде ограничен чрез хеджиращата сделка. Фондовете за извършване на плащания нямат право на хеджиране с опции.

26.4. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Фючърс - ценна книга, която изразява правото и задължението за закупуване или продажба на определен брой ценни книжа по предварително фиксирана цена на определена дата. Базовият актив по фючърс е ценна книга, пазарен индекс или друг финансов инструмент, имащ висок коефициент на корелация с риска, който следва да бъде ограничен чрез хеджиращата сделка. Фондовете за извършване на плащания нямат право на хеджиране с фючърси.

27. Дружеството може да сключва форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап от името и за сметка на Фондовете при следните условия:

27.1. насрещна страна по хеджиращата сделка да бъде банка или инвестиционен посредник, получили разрешение за извършване на дейност съгласно законодателството на държава - членка на Европейския съюз, на друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство, или на държава с равностойни на прилаганите в Европейския съюз пруденциални надзорни и регулаторни изисквания спрямо кредитните институции, съответно спрямо инвестиционните посредници, определена с решение на Европейската комисия съгласно чл. 107, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 176/1 от 27 юни 2013 г.), и които имат:

а) дългосрочен кредитен рейтинг не по-нисък от „Ba2“, присъден от Moody's Investors Service, „BB“, присъден от Standard & Poor's, или „BB“, присъден от Fitch Ratings, или

б) дългосрочен кредитен рейтинг не по-нисък от посочените в буква „а“ и присъден от рейтингова агенция, регистрирана или сертифицирана в съответствие с Регламент (ЕО) № 1060/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно агенциите за кредитен рейтинг;

27.2. насрещната страна по сделката да не е свързано лице с Дружеството по смисъла на § 1, ал. 2, т. 3 от КСО;

27.3. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) хеджиращият инструмент да подлежи на ежедневна оценка по справедлива стойност, която може да бъде проверена, с изключение на Фондовете за извършване на плащания, където оценката се извършва на месечно;

27.4. хеджиращият инструмент да може да бъде продаден от фонда по всяко време или заетата от фонда позиция може да бъде приключена или закрыта чрез офсетова сделка;

27.5. със сключване на хеджиращата сделка не се нарушават инвестиционните ограничения, предвидени в КСО и инвестиционната политика на фонда.

27.6. Когато пенсионноосигурителното дружество сключва форуърден валутен договор или лихвена суапова сделка с банка или с инвестиционен посредник с кредитен рейтинг, присъден от агенция по т. 27.1, буква „б“, то представя на Комисията за финансов надзор обосновка за съответствието на този рейтинг на кредитен рейтинг, присъждан от агенция по т. 27.1, буква „а“.

27.7. Обосновката по т. 27.6. се представя от пенсионноосигурителното дружество при:

1. първото сключване на форуърден валутен договор или лихвена суапова сделка със съответната банка или инвестиционен посредник - в срок три работни дни от деня на сключване на хеджиращата сделка;
2. промяна в съответствието на минималните нива на кредитните рейтинги по 27.1, буква „б“ спрямо тези по 27.1, буква „а“ - в срок три работни дни от деня на узнаване.

28. Изисквания и ограничения към хеджиращите сделки са както следва:

28.1. За хеджиращи сделки се считат:

28.1.1. Сделките с фючърси търгувани на регулирани пазари в държави членки или на официални пазари на фондови борси, или на други организирани пазари в трети държави, функциониращи редовно, признати и публично достъпни, които са посочени в наредба на Комисията за финансов надзор.

28.1.2. Сделките с опции:

- а) търгувани на регулирани пазари в държави членки или на официални пазари на фондови борси, или на други организирани пазари в трети държави, функциониращи редовно, признати и публично достъпни, които са посочени в наредба на комисията;
- б) извънборсово търгувани, насрещна страна по които е банка, която подлежи на надзор от страна на компетентен орган от държава членка или от друга държава, посочена в наредба на комисията;

28.1.3. Форуърдните валутни договори;

28.1.4. Лихвените суапови сделки.

28.2. В случай, че Дружеството сключва сделка по т.28.1.2, буква „б“ или т. 28.1.3 или 28.1.4 от името и за сметка на фонда, то е длъжно да определи стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сделката.

28.3. Стойността на риска по т.28.2. е равна на стойността на нереализираната печалба от сключената сделка.

28.4. Стойността на нереализираната печалба е равна на пазарната стойност на договора, когато тя е положителна.

28.5. Пазарната стойност на договора се определя при спазване на изискванията по чл. 10а, ал. 4 или 5 от Наредба № 9 от 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията към воденето на индивидуалните партии, както и в съответствие с правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

28.6. При определяне стойността на нереализираната печалба по т.28.4 не се вземат предвид таксите и комисионните, които се плащат при сключване на такива сделки.

28.7. В случай, че фондът притежава хеджиращи инструменти по няколко сделки с една насрещна страна, стойността на риска от неизпълнение на задълженията на

насрещната страна по тези сделки е равна на разликата между нереализираните печалби и загуби от всички тези сделки, ако:

- 28.7.3. сделките са сключени въз основа на нетиращо споразумение с насрещната страна;
- 28.7.4. нетиращото споразумение по т.28.7.3 предвижда, че в случай на неизпълнение, несъстоятелност или ликвидация на насрещната страна по сделката се изчислява само едно задължение (в случай на нетна отрицателна пазарна стойност) или само едно вземане (в случай на нетна положителна пазарна стойност) към фонда, като вземанията и задълженията, които са обект на нетиращото споразумение, се считат за погасени;
- 28.7.5. неплатежоспособността на насрещната страна е основание за прекратяване на договора.
- 28.8. В случаите по т.28.7. Дружеството определя на нетна база стойността на риска от неизпълнение на задълженията на всяка насрещна страна по договорите, включени в нетиращото споразумение, като положителна разлика от нереализираните печалби и загуби по тези договори.
- 28.9. В случаите по т. 28.8. пенсионноосигурителното дружество определя на нетна база стойността на риска от неизпълнение на задълженията на всяка насрещна страна по договорите, включени в нетиращото споразумение, като положителна разлика от нереализираните печалби и загуби по тези договори.
- 28.10. Стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна във връзка със сключени с нея един или повече форуърдни валутни договори и/или договори за лихвен суап не може да надхвърля 5 на сто от нетните активи на фонда.
29. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Предложения за сключване на хеджиращи сделки и анализи за влиянието на хеджиращите сделки върху рисковия профил на портфейла се изготвят от служител на отдел „Управление на инвестициите“ и се предоставят за одобрение на друг служител на отдел „Управление на инвестициите“, различен от служителят изготвил предложението.
30. Предложението за сключване на хеджиращи сделки съдържа:
 - 30.1. идентификация на риска, свързан със съответния актив на фонда и риска свързан с хеджиращия инструмент.
 - 30.2. анализ на размера на риска, свързан със съответния актив на фонда и обосновка за степента, в която се прогнозира да бъде намален.
 - 30.3. оценка на влиянието на хеджиращия инструмент върху нивото на риска на портфейла на фонда.
 - 30.4. определение на източниците на информация, които ще се използват при оценката на хеджиращия инструмент и на метода, по който ще се оценява ефективността му.
 - 30.5. информация за кредитния рейтинг на насрещната страна по сделката и наличието или липса на свързаност с Дружеството.
31. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Отдел „Управление на риска“ предоставя информация за ефективността на хеджиращите сделки на вниманието на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO). Дейността, отговорностите и структурата на Комитета са дефинирани в Устава на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO) на Дружеството.

32. Влиянието на хеджиращите сделки се наблюдава от отдели „Управление на инвестициите” и „Финанси и счетоводство”. Анализ на ефекта на тези сделки върху рисковия профил на портфейла се изготвя веднъж месечно от отделите.
33. Когато в следствие на анализите по т.32 се установи, че хеджиращ инструмент е престанал да изпълнява предназначението си за намаляване на инвестиционния риск, то хеджиращата позиция следва да бъде закрыта.
34. Дружеството определя всеки работен ден стойността на пазарния риск на хеджиращите инструменти и на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна по сключени сделки по т.28.1.2, буква „б”, т. 28.1.3 и 28.1.4 и изготвя ежедневно справка за стойността на риска, съгласно образца, представен в Приложение 2 към Правилата.
35. Сумата от стойностите на риска от неизпълнение на задълженията на насрещните страни по всички сключени сделки по т.28.1.2, буква „б”, т. 28.1.3 и 28.1.4 и сумата от стойностите на пазарния риск на всички хеджиращи инструменти не може да надвишава стойността на нетните активи на фонда за съответния ден.
36. Стойността на риска от неизпълнение на задълженията на насрещната страна във връзка със сключени с нея една или повече сделки по т.28.1.2, буква „б”, т. 28.1.3 и 28.1.4 не може да надхвърля 5 на сто от нетните активи на фонда.
37. Стойността на пазарния риск на фючърните договори, форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап се определя по метода на пазарната оценка и е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд по съответния договор, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно т.39. Текущата експозиция по договора е абсолютната величина на пазарната стойност на договора, оценена съгласно чл. 10а, ал. 1, 3, 4 или 5 от Наредба № 9 и в съответствие с правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване за деня, за който се отнася оценката на стойността на пазарния риск, когато тази пазарна стойност е положителна, и нула, когато е отрицателна.
38. Стойността на пазарния риск на опцията е равна на текущата експозиция на пенсионния фонд към базовия актив на опцията, към която се прибавя добавка, изчислена съгласно т.39. Текущата експозиция към базовия актив на опцията се определя чрез делта еквивалента, който е произведение от пазарната стойност на базовия актив за деня, за който се отнася оценката на стойността на пазарния риск и делта коефициента на опцията.
39. Добавката по т.37 и т.38 се изчислява като процент от стойността на базовия актив (договореното количество, умножено по договорената цена) или от условната главница в зависимост от вида на базовия актив и остатъчния срок до падежа на съответния договор, съгласно следната таблица:

Вид базов актив	Остатъчен срок до падежа на договора		
	до 1 година	Между 1 и 5 години	над 5 години
Лихвен процент	0,0%	0,5%	1,5%

Валутен курс	1,0%	5,0%	7,5%
Акции, индекси и др.	6,0%	8,0%	10,0%

40. Когато лихвената суапова сделка съдържа условия за периодичен сетълмент по всички оставащи плащания към предварително определени дати и преразглеждане на условията на договора, така че стойността на договора да бъде нула на тези дати, остатъчният срок до падежа по този договор за целите на т.39 се определя спрямо следващата определена дата за периодичен сетълмент и преразглеждане на договора. За договори, отговарящи на тези условия и с общ остатъчен падеж над една година, се прилага минимален процент 0,5 на сто.
41. Сключването на хеджиращи сделки не може да доведе до увеличаване на експозицията на фонда към рисковете, свързани с дадена категория инвестиции или даден емитент до ниво, по-високо от допустимото при преки инвестиции.
42. Хеджиращ инструмент престава да изпълнява предназначението си за намаляване на инвестиционния риск, свързан със съответен актив на фонда, когато:
 - 42.1. частично или изцяло бъде закрыта позицията на фонда в този актив, или
 - 42.2. ефективността на хеджирането, определена като съотношение между дължащите се на хеджирания риск промени в справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция и промените в справедливата стойност или паричните потоци на хеджиращия инструмент, е извън диапазона 80 - 125 %, или;
 - 42.3. не могат да бъдат надеждно оценени справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция, които се дължат на хеджирания риск, или справедливата стойност на хеджиращия инструмент.
43. В случаите по т.42.1, когато позицията бъде изцяло закрыта, както и в случаите по т.42.2, пенсионноосигурителното дружество е длъжно да закрые позицията и по съответния хеджиращ инструмент в посочен в правилата по чл. 179в, ал. 1 от КСО срок.
44. В случаите по т.42.1, когато позицията бъде частично закрыта, пенсионноосигурителното дружество е длъжно в срока по т.45 да закрые позицията и по съответния хеджиращ инструмент до степен, съответстваща на остатъчния риск на активите, които се хеджират с този инструмент.
45. Хеджирането се оценява постоянно и фактически резултати се определят в рамките на отчетните периоди по т.47.
46. Дружеството изготвя и представя в Комисията за финансов надзор в срок до 18 ч. на всеки работен ден справки за стойността на опциите, на фючърсите, на форуърдните валутни договори и на договорите за лихвен суап. Формата и съдържанието на справките са представени в Приложение 1 към Правилата.
47. Дружеството изготвя и представя в Комисията за финансов надзор в срок до 20 дни след края на всяко календарно тримесечие анализ на влиянието на сключените хеджиращи сделки върху рисковия профил на портфейла на фонда и оценка на тяхната ефективност.
48. Анализът по т.47 съдържа най-малко следното:
 - 48.1. хеджиран актив-вид, количество и стойност;
 - 48.2. хеджиран риск-вид, стойност и начин на измерване;
 - 48.3. хеджиращ инструмент-вид, базов актив, количество и стойност;

- 48.4. хеджиращо взаимоотношение, цели и стратегия на управлението на риска, в т. ч. цел на хеджирането;
- 48.5. съотношение на хеджирането-съотношение между рисковата експозиция по хеджиращия инструмент и стойността на рисковата експозиция по хеджирания актив;
- 48.6. дата на сключване на всяка хеджираща сделка и срока на хеджирането;
- 48.7. методи за оценка на ефективността на хеджирането, определени според целите и стратегията на хеджирането и управлението на риска. Дружеството може да прилага следните методи:
- 48.7.3. метод на сравнение на основните характеристики и елементи на хеджирания актив и хеджиращия инструмент; този метод се използва само при хеджиране, при което основните характеристики на хеджирания и хеджиращия инструмент са идентични в много голяма степен;
- 48.7.4. метод на компенсиращите се промени ("dollar offset"), при който се сравняват измененията в стойността или паричните потоци на хеджиращия инструмент с измененията в стойността или паричните потоци на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск;
- 48.7.5. метод, базиран на регресионен анализ; с този метод се оценява дали и доколко промените в стойностите на хеджирания актив и хеджиращия инструмент имат висока степен на корелация; независимата променлива отразява промените в стойността на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск, а зависимата променлива отразява промените в стойността на хеджиращия инструмент, като се използват реалните количества от хеджирания актив и хеджиращия инструмент; методът, базиран на регресионен анализ, изисква оценката на следните статистически показатели: аа) наклон на кривата на регресия, който трябва да бъде отрицателен и със стойност между [-0,8; -1,25]; бб) коефициент на детерминация (R^2), който определя степента на корелация или каква част от промените в стойността на хеджиращия инструмент могат да се обяснят с промените в стойността на хеджирания актив, дължащи се на хеджирания риск; коефициентът трябва да бъде по-голям от 0,96, тъй като тази стойност е еквивалентна на компенсиращи промени в стойността на хеджирания актив и хеджиращия инструмент по метода "dollar offset" в рамките на [80%; 125%]; вв) статистическа валидност на зависимостта между хеджиращия инструмент и хеджирания актив по отношение на хеджирания риск, измерена чрез F статистиката; зависимостта трябва да бъде статистически значима при интервал на доверителност от 95 на сто и по-голям.
- 48.8. оценка на ефективността на хеджирането, представена под формата на таблица за изчисления измерител на ефективността на всеки хеджиращ инструмент според съответния приложен метод.
- 48.9. оценка на влиянието на хеджиращите сделки върху рисковия профил на портфейла на фонда чрез метода на редуциране на вариацията, при който се сравняват промените на справедливата стойност или паричните потоци на хеджираната позиция с промените в справедливата стойност или паричните потоци на самия хеджиран актив. За изчисляване на показателя за ефективност при този метод се използва следната формула:
- $1-A/B$,
- където:
- A - сумата на повдигнатите на квадрат периодични промени в комбинираната позиция;

В - сумата от повдигнатите на квадрат периодични промени на хеджирания актив.

49. За хеджиращи сделки, чийто срок е изтекъл към датата на оценката на ефективността, в анализа се представя ретроспективен тест на ефективността. За сделки, чийто срок до падежа не е изтекъл, се представя ретроспективен и проспективен тест за ефективност. Ако при определянето на ефективността от хеджирането времевата стойност на опциите или лихвеният елемент на форуърдните договори са били изключени, това трябва да бъде посочено в анализа.
50. Дружеството изготвя справка за стойността на риска с данни към края на всяко тримесечие по образец, утвърден от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление "Осигурителен надзор". Справката се представя в Комисията за финансов надзор заедно с тримесечния анализ по т.47. Образецът, валиден към датата на изготвяне на тези Правила, е представен в Приложение 2.

РАЗДЕЛ V

ПРОЦЕДУРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ

51. Дружеството прилага система за документиране на следваните процедури за наблюдение, измерване и управление на рисковете, както следва:
- 51.1. (изм. – решение на УС от 01.12.2025 г.) Анализите за влиянието на тези сделки върху рисковия профил на портфейла се изготвят в писмена форма и предлагат на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO) в Дружеството;
 - 51.2. Решенията на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO) в Дружеството се документират в протокол от проведеното заседание;
 - 51.3. Сключените хеджиращи сделки се въвеждат в портфолио мениджмънт системата;
 - 51.4. Стойностите на различните показатели за риск се следят текущо от служителите на отдел „Управление на инвестициите“;
 - 51.5. Контролът по спазването на ограниченията се осъществява от отдел „Управление на риска“;
 - 51.6. Документите, удостоверяващи прилагането на процедурите за наблюдение, измерване и управление на рисковете се съхраняват за срок от 10 г., съгласно изискванията на чл. 42, ал. 1 на Закона за счетоводството.

Нарушаване на ограниченията

52. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Отговорността за спазване на заложените ограничения се носи от отдел „Управление на инвестициите“. Всяко нарушение на ограниченията трябва да бъде докладвано в момента, в който бъде открито на ръководството на Дружеството и на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO). Подробен анализ на обстоятелствата, довели до нарушението трябва да бъде включен при редовните месечни доклади.
53. Процесът по наблюдение за спазването на ограниченията трябва да отговаря на следните условия:
- 53.1. Предварителен и последващ контрол при сключването на сделки;

- 53.2. Процесът по съблюдаване на ограниченията започва с предварителна проверка от страна на отдел „Управление на инвестициите“ дали сключването на дадена сделка ще доведе до нарушение, дали портфейлът остава в съответствие с ограниченията след сетълмента на сделката и привеждане на портфейла в съответствие с изискванията в случай на нарушение;
- 53.3. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Отдел „Управление на риска“ наблюдава инвестиционния портфейл за съответствие със заложените ограничения и при нарушения докладва на ръководството на Дружеството и на Комитета по управление на активите и пасивите (ALCO).
- 53.4. При констатиране на нарушение на ограниченията, случаят трябва да бъде докладван. Докладът съдържа информация за това кое ограничение е нарушено, кога е извършено нарушението, дали то е активно (резултат от сделки и други активни действия) или пасивно (резултат от изменение на пазарните условия и цени), какви действия ще бъдат предприети за въвеждане на портфейла в съответствие с изискванията. Портфейлът трябва да бъде приведен в съответствие с ограниченията в тримесечен срок от датата на нарушението.

Специализирана служба за вътрешен контрол

- 54. Специализираната служба за вътрешен контрол изготвя правила за организацията и дейността си.
- 55. Специализираната служба за вътрешен контрол осъществява задължителни планови проверки относно спазване изискванията на нормативните документи, които изискват такива задължителни проверки.
- 56. Специализираната служба за вътрешен контрол изготвя годишен план за дейността си, който се одобрява от Управителен съвет.
- 57. Начините на документиране на контролните действия и докладване на резултатите са описани в правила за организацията и дейността си на Специализираната служба за вътрешен контрол.
- 58. Задълженията, отговорностите и правомощията на служителите в Специализираната служба за вътрешен контрол са описани в правила за организацията и дейността си на звеното за вътрешен контрол.
- 59. Дейности, обект на вътрешен контрол:
 - 59.1. (изм. – решение на УС от 29.07.2021 г.) Редът и начинът за оценка на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на фондовете за извършване на плащания на Дружеството и определяне стойността на нетните активи;
 - 59.2. Редът и начинът за оценка на активите и пасивите на Дружеството;
 - 59.3. Редът и начинът за изчисляване и обявяване стойността на един дял;
 - 59.4. Редът и начинът за отчитане на активите и хеджиращите инструменти;
 - 59.5. Спазване на изискванията за сигурност на базата данни и архивиране на информация;
 - 59.6. Други дейности включени в годишния план на Специализираната служба за вътрешен контрол.

РАЗДЕЛ VI
ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

60. Настоящите Правила са приети с решение на Съвета на директорите на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД на 05.02.2019 г; изменени и допълнени с решение на Управителния съвет на 29.07.2021; изменени и допълнени с решение на Управителния съвет на 25.10.2021 г., преразгледани от УС на 12.12.2022 г., изменени с решение на УС от 20.12.2023 г., изменени с решение на УС от 09.12.2024 г., изменени с решение на УС от 01.12.2025 г.
61. С приемането на настоящите Правила се отменят *Правилата за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване, управлявани от „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД*, приети от Управителния съвет на „Пенсионноосигурителна компания ОББ“ ЕАД на 29.07.2021 г.

Стойност на опциите и фючърсите

на
(наименование на фонд за допълнително пенсионно осигуряване)
за дд/мм/гггг

Опции/ фючърси, търгувани на регулирани пазари на ценни книжа	Вид сделка (покупка/ продажба на договора)	Държава	Регулиран пазар	Борсов код	Дата на договора	Дата на изтичане на срока по договора	Базов актив	Стойност на базовия актив по договор/ цена на управляване на опцията	Обем на договора	Брой договори	Оценка						Баланс по маржин депозит за фючърсни сделки			
											Пазарна стойност на базовия актив на опцията/ фючърса	Цена на опцията/ на фючърсния договор	Метод на оценка	Източник на информация	Стойност на фючърсния договор	Обща стойност на опциите/ фючърсите	В началото на деня	Платени/ получени суми	Печалба/ загуба	В края на деня
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

Общо:

Дата:

Представяващ/и
дружеството:

1.
(име,фамилия,подпис)

2.
(име,фамилия,подпис)

Приложение 1 - продължение

Стойност на форуърдните валутни договори

на
(наименование на фонд за допълнително пенсионно осигуряване)
за дд/мм/гггг

Вид сделка (покупка/ продажба на договора)	Държава на контрагента	Контрагент	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция	Дата на договора	Дата на изтичане на договора	Валутна двойка	Базисна валута	Курс на доставка по форуърдния договор	Обем на договора в базисната валута	Оценка				Стойност на договора в базисната валута	Стойност на договора в лева
											Спот валутен курс	Цена на форуърдния договор	Метод на оценка	Източник на информация		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Общо

Дата:

Представяващ/и
дружеството:

1.

(име, фамилия, подпис)

2.

(име, фамилия, подпис)

Приложение 1 - продължение

Стойност на договорите за лихвен суап

на

(наименование на фонд за допълнително пенсионно осигуряване)

за дд/мм/гггг

Вид сделка- получава/ плаща фиксиран лихвен %	Държава на контрагента	Контрагент по сделката банка/ инв.посредник	Кредитен рейтинг на контрагента	Рейтингова агенция	Дата на сключване на договора	Дата на изтичане на договора	Брой на периодичните междинни плащания за една година	Брой междинни плащания до края на договора	Дата на следващото плащане	Обем на договора/ условна главница	Фиксиран лихвен % по договора	Референтен лихвен % +надбавка за плаващия лихвен %	Оценка				
													Стойност на последния определен референтен лихвен %	Пазарна цена на договора	Метод на оценка	Източник на информация	Стойност на договора
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Общо:

Дата:

Представяващ/и
дружеството:

1.
(име,фамилия,подпис)
2.

Справка за стойността на риска по чл. 9, ал. 4 от Наредба 34

на....., управляван от
(наименование на фонд за допълнително пенсионно осигуряване)
.....
(наименование на пенсионноосигурително дружество)
към: дд/мм/гггг

№ по ред	Показатели	Текуща експозиция по фючърси, форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап	Пазарна стойност на базовия актив на опциите	Делта коефициент на опциите	Процент съгласно таблицата по чл. 7, ал. 5	Добавка, изчислена по чл. 7, ал. 5	Стойност на риска	% от нетните активи на фонда
а	б	1	2	3	4	5	6	7
1.	Пазарен риск (р.1.1.+р.1.2.+р.1.3.+р.1.4.)*	x	x	x	x	x		
1.1.	Пазарен риск на фючърсите (общо):		x	x	x	x		
	в т.ч.	x	x	x	x	x	x	x
			x	x				
			x	x				
1.2.	Пазарен риск на форуърдните валутни договори (общо):		x	x	x	x		
	в т.ч.	x	x	x	x	x	x	x
			x	x				
			x	x				
1.3.	Пазарен риск на договорите за лихвен суап (общо):		x	x	x	x		
	в т.ч.	x	x	x	x	x	x	x
			x	x				
			x	x				
1.4.	Пазарен риск на опциите (общо):	x	x	x	x	x		
	в т.ч.	x	x	x	x	x	x	x
		x						
		x						
2.	Риск от неизпълнение на насрещната страна по форуърдни валутни договори и договори за лихвен суап :**	x	x	x	x	x		
	в т.ч. по контрагенти	x	x	x	x	x	x	x
	риск на контрагент (общо):	x	x	x	x	x		
	в т.ч. по договори:	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x		
		x	x	x	x	x		
	в т.ч. по нетиращо споразумение:	x	x	x	x	x		
	риск на контрагент (общо):	x	x	x	x	x		
	в т.ч. по договори:	x	x	x	x	x	x	x
		x	x	x	x	x		
		x	x	x	x	x		
	в т.ч. по нетиращо споразумение:	x	x	x	x	x		
3.	Пазарен риск и риск от неизпълнение на насрещната страна (р.1.+р.2.)	x	x	x	x	x		

Изготвил:

(име, фамилия, подпис)

Представяващ/и

1.
(име, фамилия, подпис)
2.
(име, фамилия, подпис)

*** За пазарния риск:**

- а) $k.6 = k.1 + k.5$ за фючърсите, форуърдните валутни договори и договорите за лихвен суап;
б) $k.6 = k.2 \times k.3 + k.5$ за опциите.

**** За риска от неизпълнение на насрещната страна по сделката:**

- а) $k.6$ по договора с контрагента = пазарната стойност на договора, когато тя е положителна;
б) $k.6$ за нетиращото споразумение = положителната разлика от нереализираните печалби и загуби по договорите, включени в нетиращото споразумение;